

Ljubo Stipišić Delmata

KOD LEPANTA

(povijesno – domoljubni mjuzikl)

RIJEČ O DJELU

Radnja se događa na obali, na pristaništu malog, priobalnog mjesta. Lijevo: ulaz u Kulu od Nepsoluha; desno: Česma od Života. Sredina scene: malo pristanište Gat od galijota! U dubini: tamna pučina prikazana na video-zidu i za druge potrebite projekcije, budući ista lica prohode kroz tri raznovijeka perioda, i to:

Prvi povijesni period: (I.) **VRIJEME GALIJOTSKO!** Odnosi se na 1571. godinu, razdoblje novačenja galijota za popunjenje redova veslača na bojnim galijama koje će krenuti prema Lepantu, ususret sudbonosnoj bitci protiv Turske pomorske sile!

Drugi povijesni period: (II.) **VRIJEME PUNTARSKO!** Obuhvaća razdoblje puntarije, desetljeća ispunjena otporom potlačenih kmetova i razvlaštenih seljaka naspram zemljoposjedničke vlastele; ovdje, na našem tlu pretežito tijekom XVIII / XIX. Stoljeća, dakako, i ranije.

Treći povijesni period: (III.) **VRIJEME OVODOBNO!** Proteže se na ovovremena nemirna desetljeća, druge polovice XX. st. i početak XXI. st.; vremena bremenita javnim negodovanjima, demonstracijama, gnjevnim manifestacijama protiv mnogovrsnih klasnih, ekonomskih, vjerskih i drugih nejednakosti, podčinjenosti i obespravljenosti.

LICA:

Ista osoba se predstavlja kroz tri povijesna razdoblja:

Pučanin (Galijot), 26 g. (XVI. stoljeće)	- IZ VREMENA GALIJOTSKOG
Puntar, 26 g. (XIX. stoljeće)	- IZ VREMENA PUNTARSKOG
Demonstrant, 26 g. (XX./XXI. stoljeće)	- IZ VREMENA OVODOBNOG

Ista osoba se predstavlja kroz tri povijesna razdoblja:

Pučanka, 24 g. (XVI. stoljeće)	- IZ VREMENA GALIJOTSKOG
Narodnjakinja, 24 g. (XIX. stoljeće)	- IZ VREMENA PUNTARSKOG
Demonstrantkinja, 24 g. (XX./XXI. stoljeće)	- IZ VREMENA OVODOBNOG

Ista osoba se predstavlja kroz tri povijesna razdoblja:

Glasonoša (XVI. stoljeće)	- IZ VREMENA GALIJOTSKOG
Telal - pozivar (XIX. stoljeće)	- IZ VREMENA PUNTARSKOG
TV - Glasnogovornik (XX./XXI. stoljeće)	- IZ VREMENA OVODOBNOG

Isti čuvari stečevina vladajućih klasa se predstavljaju kroz tri povijesna razdoblja:

Oružanici (XVI. stoljeće)	- IZ VREMENA GALIJOTSKOG
Žandari (XIX. stoljeće)	- IZ VREMENA PUNTARSKOG
Policajci (XX./XXI. stoljeće)	- IZ VREMENA OVODOBNOG

Isti pobunjenici, obespravljeni glasî Puka istoga javljaju se u tri povijesna razdoblja:

Pučanski glasi (XVI. stoljeće)	- IZ VREMENA GALIJOTSKOG
Puntarski glasi (XIX. stoljeće)	- IZ VREMENA PUNTARSKOG
Ovodobni glasi (XX./XXI. stoljeće)	- IZ VREMENA OVODOBNOG

Silnici obespravljenih kroz tri povijesna razdoblja:

Ali Paša Galijotski (XVI. stoljeće)	- IZ VREMENA GALIJOTSKOG
Grof pl. Kmetsky (XIX. stoljeće)	- IZ VREMENA PUNTARSKOG
Gospon Global Demonstrantski (XX./XXI. stoljeće)	- IZ VREMENA OVODOBNOG

Glas povijesnog kroničara

EPIZODA 1. – IZ VREMENA GALIJOTSKOG

Obala, pristanište, **Gat od galijota** u malom primorskom mjestu. Valovi udaraju o naveske. Vjetar jača. Predvečerje. Lijevo: ulaz u **Kulu od Nepsoluha**; desno: **Česma od Života**.

S desna uplovljava kljun galije „Cristo Ressussitato“. Mornari hitro iskaču na molo i privezuju galiju: iz galije istrčava Glasonoša i Oružanici: užurbano pretražuju, zaviruju, ištu... Iz galije prilazi zapovjednik Ludovic Cicuta.

GLASONOŠA (*trubi kroz rog, dovikuje lijevo, desno, a odtamo nahrupljuju Pučanski glasi (muška i ženska pjevačka grupa, klape):*

Pučani! Pučanke! Okupite se ovdje pred moćnom galijom Cristo Ressussitato, pred slavnom lađom Mletačke republike pod njezinim uzvišenim zapovjednikom Ludovica Cicute! Neka priđu svi pučani - dužnosnici za vršiti službu veslača: za skori boj bojiti u presudnom boju kod Lepanta! Za taj boj oriti galije su *kršćanske Svete Lige* predvođene španjolskim princom don Juanom, a protiv osmanskih galijuna pod zapovjedništvom na zlu glasu nesmiljenog Ali Paše galijotskog! Za našu galiju Cristo Ressussitato - **Uskrsli Krist** - pod zapovjedništvom hrabrog, – ovdje, Ludovica Cicute, - svaki muškarac ovdje upisan, a sposoban za veslo, - mora se pod prijetnju teške kazne - odmah odazvati, i uz veslo se postaviti, - i ujutro još prije zore svome veslu prema krvavom Lepantu prionuti!

(Glasonoša dovikuje imena mještana, pa zalazi s oružanicima i zapovjednikom Ludovicom Cicutom - na desno, u kaletu mještanca):

- Marko Skovin pokojnog Vicka, 24 godine!
- Juraj Križanić pokojnog Vinčenca, 26 godina!
- Stipe Žura zvan Strila, 27 godina!

(zašli, glasovi se gube)

S lijeva prilazi **Pučanka** noseći vjedro na *Česmu od Života*... Sluti zle događaje, prilaze joj pučanke, sumještanke (ujedno su ženska pjevačka grupa, klapa).

Pučanka pjeva sa sumještankama:

(Glazbeni br. 1.) DOŠLA JE GALIJA VAZEST DRAGEG MOGA

Uz kljun galije pristaje brodica mještanskih mladića na povratku s ribolova. Pučankama prilazi **Pučanin** sa sudruzima (ujedno su muška pjevačka grupa, klapa.) Pučanin sluša pjev Pučanke, pa zabrinuto, potvrđuje njene nemirne slutnje.

Pučanin sa sudruzima uzvraća pjevom:

(Glazbeni br. 2.) PRID ZORU ĆE ME ODVESTI

S desna, iz bočne kalete nahrupe **Oružanici**, **Glasonoša** i zapovjednik galije **Ludivico Cicuto**, mrežom sputaju **Pučana**, odvlače ga prema otvoru uz kljun galije. Pučanka uzalud otimlje **Pučanina** iz ruku Oružanika... (na „video - zidu“: emitira se scena u utrobi galije. **Pučana** silovito posjednu u dnu tamne palube, vezuju ga uz ostale veslače o galijotsku klupu, uz veslo...) S mola se njegovoj sudbini pridružuju pjevom i **Pučanski glasi**, dok **Glasonoša** i **Oružanici** uhićene mladiće naguravaju u utrobu galije.

Pučanin privezan uz veslačku klupu pjeva: (emitirati na video - zidu, ili pjeva provirujući kroz otvor na boku galije:)

(Glazbeni br. 3.) U MADIRIN GALIJUNA

Pučani i pučanke na Gatu od galijota u nemirenju s neizbježnim tijekom povjesnice usrdno prema Nebu lamentiraju:

(Glazbeni br. 4.) PUČE MOJ, ČA UČINI TEBI?

Galija se driješi i zamiče lijevo u uličicu. Očajničkim jadicovkama sumještani vapiju na *Gatu od galijota*. Oluja, raste, more se propinje i zapljuskuje: munje nebom šaraju, gromovi se srućuju o tamnu pučinu... Galija se driješi i sporo zamiče nalijevo... Pučani se bezglavo komešaju pred sručenim silama, izbezumljeni u trpljenju ovozemnih znanih i neznanih povijesnih sila, koje nemilice vladaju njihovim življenjima... Na „video-zidu“ zaprepašteni gledaju utrobu galije dok posrće nad nabujalim valovima; žižak treptave uljenica se ljulja o gredi; zasušnjeni galijoti ravnomjerno zaveslavaju, i bolno pjevaju, prikovani uz teška povijesna vesla...)

(Glazbeni br. 5.) PARTI' ĆU TI, DUŠO

Zatamnjuje se prostor, dovršava se Epizoda 1. – IZ VREMENA GALIJOTSKOG!

EPIZODA 2. – IZ VREMENA PUNTARSKOG

Kroz mrak, vjetar i gmljavinu – pomiče se POVIJESNO VRIJEME prema sredini XIX. st., u razdoblje narodnog osvještavanja, oporbenjaštva, puntarije... S lijeve i desne strane nahrupljuju grupice puntara, pobunjenika: predvodi ih **Puntar** (negdašnji Pučanin – galijot). Odněkamo s visja dopire *sudbinski glas*, **Povijesnog Kroničara**:

GLAS POVIJESNOG KRONIČARA (*glas iz echo prostora*):

*Ovdje je vrijeme i prostor
radi opetovanja suza i jada,
objesti i glada,
mûka i vapaja;
stoga, ovdje je - ono isto vrijeme i prijetnja!
I nastojanje: taj slijed bolnih opetovanja silom
pučanskom ustaviti!*

Iz uličice s lijeve strane približavaju se odlučni **Puntarski glasî**:

Puntarski glasî (pjevaju):

(Glazbeni br. 6.) ZAMUKNUT ĆE ĆUNKA TOLOMAŠKA

Žandari naguravaju **Puntarske glase**, izdvajaju predvodnika, **Puntara**, i natjeravaju ga, lijevo, u **Kulu od Neposlaha**. Uhićenik kroz rešetke dovikuje opespravljenim sumještanima.

PUNTAR: Puće moj, ne dopustimo onima ča služe svakome, da jin služba bude areštat u verige našu slobodu!

Ne dopustimo onima ča prominiju bandire kâ košuje, da promine i onu vašu, jedinu!

Ne dopustimo onima ča nas oćedu ružit i tužit da smo puntari i nemirnjaci, a ča arće našju gestju za propast našju, pa nam mriže i gvožja napinju, da bi zavladao i našjon riči i trudon i pojima i viron i miron našeg živjenja!

PUNTAR I. (*dovikuje*): ...da sami sebi u obraz pjujemo, da sebe zatajimo!

PUNTAR II. (*dovikuje*): ...da živi sebe zakopamo!

PUNTAR III. (*dovikuje*): ...da kâ arlekini i šimje u njihovim tanciman balamo kako ovi tuču o cinbale!

PUNTAR: Rode moj, braćo zaslipjena, ma ne od slipila i zloće i imbe, ven od nerazbora i nesritne prošlosti di su van sapeli jazik i ruke i noge, - pa niti vičete na nepravicu, ni dilate, ni trčete, - ven onako kako tujin od vas oće, kako došljak od vas traži, pa tako udahnjijete i izdahnjijete ovu vašu rodnu ariju, vaš dah, - ča van ga odnosidu isprid vašjeg obraza, i vas i vašje dice...

Puntarski glasi, prijeteći, uzimajući oruđa u ruke: kose, batove, poluge, sačmarice, pjevaju zdušno, gnjeveći se:

(Glazbeni br. 7.) ZAMUKNIT ĆE ČUNKA TOLOMAŠKA

Za pjevanja **žandari** grubo rastjeruju **Puntarske glase**. S desna se ogléda **Narodnjakinja** (nekoć Pučanka - djevojka iz XVI. st.) vodeći dječaka. Na Česni od Života nalijeva vjedro... Kroz rešetke hoće dohvatiti ruke **Puntara**.

PUNTAR, NARODNJAKINJA I DJEČAK (*vapeći naizmjenice pjevaju*):

(Glazbeni br. 8.) VRATI SE, MILI ČALE

(Glazbeni br. 9.) NAMISTO MOLITVE IME TI PONAUVJAN

Narodnjakinja natjerivana od **žandara** - noćne straže, - uzima vjedro, bolno se rastaje od **Puntara** - zalazeći sa dječakom na desno.

Scena se zatamnjuje... Dopire zlokobni huk uzbibana mora i glasanje noćnih ptica... Grupa **Puntara** prema tamnoj pučini lamentira pjevajući.

Kroz sve veću mrklinu dopiru prodorni glasí: povijesni hod našega namučenog Puka uz sudbinsku prispodobu biblijske Kalvarije.

(Glazbeni br. 10.) PUČE MOJ, ČA UČINI TEBI?

Zatamnjuje se prostor, dovršava se Epizoda 2. - IZ VREMENA PUNTARSKOG!

EPIZODA 3. – IZ VREMENA GALIJOTSKOG

Na „video-zidu“ ukaže se potpalublje galije uzbibano na nemirnom moru; galijoti se naporom upinju nad veslima; na tren plam njišuće buktinje osvjetljuje njihove bolne, trpeće, napore...

GALIJOT (*sa sudbinskim sudruzima pjeva u dnu galije*):

(Glazbeni br. 11.) **VESLAJMO, GALIJOTI TRUDNI!**

Uz pristanište **Gat od galijota** se privezuje ribarica; družba ribara s mrežama, veslima, vršama, donedavni sudruzi pri ribarenju sa Pučaninom, pridružuju se pjevu. S posljednjim akordom scena se zatamnjuje... **Pucnjevi, košmar, vika, naredbe, lavež, sirena...**

Prolome se praskovi s „video-zida“: topovski pucnji, krikovi, olujno more pred bojevlje. **Pučanin** - galijot uzaludno se otimlje u verugama; u utrobi galije bičevi, krikovi, pometnja među supatnicima, očajnički pjeva:

(Glazbeni br. 12.) **... I POTONUT SVEZAN**

Zatamnjuje se prostor i scena na "video-zidu", dovršava se: Epizoda 3. – IZ VREMENA GALIJOTSKOG!

EPIZODA 4. – IZ VREMENA PUNTARSKOG

Scena se postupno osvjetljenje do usijanosti... Uskomešani pučani nahrupljaju pred **Kulu od Neposluha**.

TELAL - POZIVAR (*dovikuje*):

Sakupite se ovdje mještani! Ovdje, na obali, nekoć *Gatu od galijota!* Pogledajte, vidite, vašeg dičnog jadrnika - *Puntara* dok ga žandari iz *Kule od Neposluha* u lancima odvođe na pravedno suđenje. Na pravedno suđenje pred carskom gospodom sudnicima.

Žandari iz **Kule od Neposluha** sprovode **Puntara** ulančena... Pučani, sumještani negoduju prema osornim žandarima.

Pučani prema **Telalu - pozivaru** i žandarima prolome u glas:

(Glazbeni br. 13.) ZAMUKNUT ĆE ČUNKA TOLOMAŠKA

PUNTAR (*smiono, dovikuje budničarski*): Puče naš, nemoj se protivit poznatoj istini, da se ne stidimo imena svojega, da se ne škrabamo od roda svojega, ni govora ni jezika, ni odiće, ni siromajstva! Samo nan treba dlan svoje vlastite zemje za priraniť sebe i dičicu svoju голу i bosu!

TELAL - POZIVAR: Niste vi, puk pobasji, dostojni ni odiće ni obuće! Za vas su tujinski gospodari, i Mlečići i Italijani! Pa da radite na zemji tujoj, i da ukopani budete u zemji tujoj!

PUNTAR: Narode, ne slušajte glas tujinski, pritvorni i izdajniški!

ŽANDAR: Umukni, crvu delmatski! Kuco!

Prolome se glasovi PUNTARA i PUKA:

(Glazbeni br. 14.) UMRIT ĆU TI DO NOGUJ, NARODE MOJE DELMATIKE!

PUNTAR: Puče moj! Ne slišajte srcem ove otrove domaćih plaćenikov! Mi jesmo u zemlji ovoj ubogi, ma ne po krivici svojoj, ven po lukavstvu i nevajalosti pridošlica pokvarenih ćudi ča preziru i ov' zvonki južni jazik i mašje nevine običaje!

PUČANIN I. ... i našje čovičanske običaje i zakone;

PUČANKA I. ... i plemenitu čistoću, i našju naivnu prostotu;

PUČANIN I. ... našje junaško živovanje i srčeno vojevanje;

PUNTAR: ... i skrb za narodnost od predak i o' Boga darovane!

Žandari nasilno odvođe Puntara nadesno u uličicu; za njim se nagurava Narodnjakinja.

PUČANI, SUMJEŠTANI na sredini scene odlučno pjevaju:

(Glazbeni br. 15.) GREMO MI, PUNTARI!

Zatamnjuje se prostor, dovršava se Epizoda 4. – IZ VREMENA PUNTARSKOG!

EPIZODA 5. – IZ VREMENA GALIJOTSKOG

Galija „Cristo Ressussitato“ je dospjela u tren i kaosne okolnosti *Bitke kod Lepanta*.

Na „video-zidu“ – projicira se unutrašnjost galijske: kaos, krikovi, povici, bičevi, huka mora i praskovi topovske tanadi; kroz drvene oplata more nahrupljuje; galijski se otimlju u lancima, pod bičevima – očajničkim naporima veslaju hoteli izbjeći krutu povijesnu sudbu: potonuti prikovani uz dno galijske.

Iz polutanne, nemirne, utrobe galijske u pomutnji i smetenosti nezvjerani veslači lamentiraju:

(Glazbeni br. 16.) I POTONUT SVEZAN

Naglo se zatamnjuje prostor; dovršava se Epizoda 5. – IZ VREMENA GALIJOTSKOG!

EPIZODA 6. – IZ VREMENA OVODOBNOG

S desna dopiru oštri praskovi, pucnjevi, lavež: ozračje demonstracije! Dohita zadihani TV-Glasnogovornik žurno postavlja kameru; žamor i povici svjetine se približavaju.

TV-GLASNOGOVORNIK (*u mikrofon pred kamerama uzbuđeno, glas se razliježe pojačan u ozvučenom prostoru*):

Izvještavamo vas žurno, dragi gledatelji, izravno, ovdje s *Gata palih demonstranata* uz obalu povijesnog naselja Nesmirno: s desne strane su ostaci *Kule od Neposluha*, potom *Žandarija*, danas Policijske postaje, a tu ispred *Mali Gat*, - prema predaji, nekoć *Gat galijota* s kojeg su nasilno i momci ovog mjestanca ukrcavani daleke 1571. kao veslači galijske Flote radi BITKE KOD LEPANTA! Tu desno je prastara ČESMA OD ŽIVOTA, na koju, kako kolaju legende, nekoć hrabrom PUNTARU, pred smrt, na toj česmi su rane ispirali, dok tu, kako predaja kaže, - i izdahnuo je... (*nadviru se!*) Ovdje, na istom povijesnom mjestu sačekati ćemo *Demonstrante*, nezadovoljnike novih vladinih poteza, mjera i odluka! Čini se upravo su krenuli s velike Pjace prema ovom povijesnom prostoru sa transparentima svojih nezadovoljstava: *Hoćemo rad! Kruha za našu djecu! Ili: Vlade svih zemalja, probudite se!* Ima i onih: *Vratite nam čisti zrak i čistu zemlju!*

Utrči s desna Demonstrant pridrživajući ranjenu ruku, s njime Demonstrantkinja, šućure se uz ČESMU ŽIVOTA.

TV- GLASNOGOVORNIK: Evo, počuti ćemo iz prve ruke! Ovdje na *Mali Gat* su upravo dotrčali ranjeni *Demonstrant* i djevojka... Tko ste vi? Tko vas goni? Tko?

DEMONSTRANT: Ljudi i psi!

DEMONSTRANTKINJA: Psi i ljudi!

DEMONSTRANT: Blokada sveučilišta!

DEMONSTRANTKINJA: Blokada prometnica...?

TV- GLASNOGOVORNIK: Zar i blokada prilaza, putevima? Raskrižjima!?

DEMONSTRANT: Još više: blokada pameti!

TV-GLASNOGOVORNIK: Ali, vi imate službene dogovore s vladinim predstavnicima, pregovore, obvezujuće konvencije... (*kao namjesnik vladajućih interesnih skupina*)... Evo, tu je, čini se, naponovo, ona nedovoljno informirana mladež, počesto zelena i zloupotrebjavana od interesa neprijateljskih i, sada su na djelu raditi upravo protiv osobnih interesa, protiv svoje budućnosti, buduć naša odgovorna Vlada...

DEMONSTRANT: To su propovijedi vašeg zakonodavnog papirnatog naukovanja... „Svatko ima pravo na rad“!

„Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima...“ i ostale fore i fazone...

DEMONSTRANTKINJA: ...i isprobane šablone, dok ti vaši isti vladaoci, upravo oni, - lakrdijaše i naša prava i naša i sveukupna dostojanstva!

S desna se pojačava mramor svjetine i lavež pasa, prigušeni pucnjevi, dim navire iz bočne uličice).

TV- GLASNOGOVORNIK (*dodvornički prema kameri*): Eto, tu je korijen te zaluđene mladeži koja ne razumije cijenu političke kreacije! (*Prema mladima*)... A politička kreacija ište, ako povijesno zatreba, čak i generacijsko koštanje i, razumije se, i konačnu isplatu takve cijene... A to je vama, dugokosi naraštaju, maglovita, astralna enigma...

Dotrčavaju demonstranti s transparentima: VRATITE NAM PRAVO NA RAD! PRAVICA SVAKOM ČOVJEKU! NE UHIĆUJTE NAŠU VIZIJU DOBRA! I NAŠA DJECU JEDU!

TV- GLASNOGOVORNIK: Evo, i ovdje je na djelu ponovno nedosljedna logika lijenih budničara! Autostoperska logika mladih budničara!

DEMONSTRANTKINJA (*ironično*):

Duga ko-sa! Kratka pa-meeet!

DEMONSTRANT: Ne brinite koliko će naraštaji biti dugokosi, nego koliko su oni koji upravljaju takvim naraštajima – koliko su debelokoži! O tome promišljajte...!

DEMONSTRANT II.: *Dok jeka pucnjeva sa naših ulica probada nečije grudi,
zar su leševi utjeha Svijetu
da će na Zemlji zavladata mir!?*

GLAS POVIJESNOG KRONIČARA:

*...tek na utihlim grudima mnogih
bezbrojnih pravednika,
- tek olovom potpisujete...
Vaš... iščekivani mir...*

(Glazbeni br. 17.) JA IŠTEM MIR (OLOVOM JE POTPISAN MIR)

Za posljednjih akordâ žurno utrče policajci sa psima. Uhićuju *Demonstranta* i odvlače u nekoć *Kulu od Neposluha*, pa Pržun, a danas Policijsku postaju. Sudruzi ga uzaludno hoće istrgnuti iz ruku policajaca. Demonstranti ukazujući u tekst zakonske brošure, dovikuju (isti članci se emitiraju i na video-zidu):

DEMONSTRANT I. (*citira*): (Čl. 3.) **Nitko ne smije biti držan u ropstvu ili ropskom odnosu...**

DEMONSTRANT II. (*nastavlja, utuvljuje*): (Čl. 5.) **Nitko ne smije biti podvrgnut mučenju ili okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kažnjavanju...**

DEMONSTRANT III. (*dovikuje*): (Čl. 21.) **Volja naroda treba biti osnova vladine vlasti...**

DEMONSTRANT I.: (*naglo prema Demonstrantu*) Gdje? Kuda ćemo!?

DEMONSTRANT II.: Sve je bliži mrmor pasa i lavež vladajućih!

DEMONSTRANT III.: Kamo?

DEMONSTRANT: Oni ne ištu nas! Ne uhićuju nas! Naše ideje, naše misli bi htjeli uhititi!

DEMONSTRANT I. (*nadviruje se*): Eno, nadziru se nadolazeće gomile progonitelja! Rastrgat će nas!

DEMONSTRANT: Bježite dalje, al u krugu do Svečanog osvještenja sviju! Do posljednje spoznaje u kojoj su skrivene svekolike čovječnije Budućnosti...

DEMONSTRANTKINJA: I progonitelji i psi su sve bjesniji i bliži!

DEMONSTRANT: Pred psima i onima koji ih gone, ma čiji bili, uvijek bježi, uvijek trči - sve dok i ti vukom ne postaneš! Dok svi vi obespravljani ne ugledate zajedničku *Spoznaju sviju Budućnosti!*

(Glazbeni br. 18.) NE MOŽE TAKO, BOŽE!

Kroz rešetke *Kule od Neposluha Demonstrant* čeznutljivo ispruži dlanove.
Zatamnjuje se prostor uz prasak, kaos, košmar.
Dovršava se Epizoda 6. – IZ VREMENA OVODOBNOG!

EPIZODA 7. – IZ VREMENA GALIJOTSKOG

GLASONOŠA (*zadihan dotrči slijeva*):

Braćo, sestre, čorne visti!

Braćo, sestre, čorne visti donosimo sa Lepanta:

Osam' galij' z naši' misti

supritiva Turskin brodin...

(Glazbeni br. 19.) KOD LEPANTA, SUNCE MOJE

Na video-zidu niže se scene Bitke kod Lepanta. Sdesna dohita **Pučanka** – Galijotova vjerenica; **Pučanka** pjevom sudjeluje u bolnom sadržaju, sa sućuti i nadom.

Zatamnjuje se prostor, dovršava se Epizoda 7. – IZ VREMENA GALIJOTSKOG!

EPIZODA 8. – IZ VREMENA PUNTARSKOG

Puntara, fizički izmrcvarenog od uhitbenih službi, donose među rukama njegovi sljedbenici, puntari... Polože ga na tlo, uz **Časnu od Života**, skidaju kape... S pijetetom i prigušenim gnjevom pjevaju:

(Glazbeni br. 20.) OČE NAŠ

Mrtvo tijelo **Puntara** pridižu među ruke i zalaze na lijevo u uličicu.

Sporo se zatamnjuje prostor, dovršava se Epizoda 8. – IZ VREMENA PUNTARSKOG!

EPIZODA 9. – IZ VREMENA OVODOBNOG

Noć... *Demonstrantkinja* sakreto od straže prikada se *Kuli od Neposluha*, dobacuje alat *Demonstrantu* za prepilit rešetku... *Demonstrantkinja* bježi na lijevo...

(Pučki ples – Kvadrilja! Noć... Potajice dohode *Demonstranti*, dobacuju konop na ispiljene rešetke, potežu... Rešetka se savije... *Demonstrant* se izvlači, doskače među suborioce... S desna se ušuljao *TV-Glasnogovornik* i snima bijeg *Demonstranta*... Izvješće o bijegu se prenosi preko mikrofona u ozvučeni prostor! (prati tijek – bijega).

DEMONSTRANTKINJA (*ugroženo, zatečena*):

Njuškajte! Njuškajte!! Evo, čekamo vas! Stražnjice ste sploštili od neprestanih potpisivanja Konvencija za tobožnji dobroishod ovakvih gubilišta! Da nam silnici na svima meridijanima još upornije kože skidaju! Vi ste glasnogovornik taj glas svirepih, bezobzirnih svevladavina: vi ste glasnik tog višesmislenog globalnog kurvovlađa! To ste Vi!!

TV-GLASNOGOVORNIK: Dovraga i vi i Svijet i ideologije! Što bi se dogodilo kad bi doista izjutra vašem Svijetu ponudili ideologiju o toj vašoj sveljudskoj ljubavi? Što bi se izmijenilo!? Navečer - istog dana o drva bi nas vješali isti kojima smo izjutra tu ideologiju dali, onu našu, onu jutrošnju! To je Svijet u takvom Svijetu! Pa smije li onda takav Svijet uopće iskati neku bolju pravicu?

DEMONSTRANTKINJA (*bespomoćno*):

Ne radi se o ideologiji! O prirodnom pravu najrazumnijeg stvorenja se radi, o čovjekovu pravu!

DEMONSTRANT (*optužujući*):

Svevladavino - sverobovino! To ste vi ta predvodnička, samozvana, elita u ovoj sveestradnoj kosturnici ove grobovima nastanjene zvijezde! Da li je ovo taj naš Svijet, ili tek vaša osmatračnica robijašnicâ nas glinenih sužnjeva?!

GLAS POVIJESNOG KRONIČARA (*zvučnik odnekuda s visja ravnomjerno emitira*):

„Članak 1. Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima.

Članak 2. Svakome su dostupna sva prava i slobode navedene u ovoj Deklaraciji bez razlike bilo koje vrste, kao što su rasa, boja, spol, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, narodnosno ili društveno podrijetlo...“

DEMONSTRANTI (*protestiraju*):

- Povijest jednog naroda posta - *isprika jednog naroda!*
- Zaboravimo uz vas postati više nego slobodni - postati *svijesno slobodni!*

GLAS POVIJESNOG KRONIČARA (*zvučnik s visja nastavlja emitirati poticajno*):

***Stoga je na vama državnici
da vučete vrijedniji potez:
da spašavate što se spasiti još dâ,
što se spasiti još može!***

DEMONSTRANTKINJA (*izgubivši strpljenje*):

Stanite! Stanite nogom na pamet, državnici! Zar vas ne zabrinjava što mase više uzvjerovaše svojim horoskopima, neuporedivo više, nego svojim vođama?!

DEMONSTRANT II.: Ideje! Ideje češu! Ideje pravičnosti, legitimne svima budućnostima cijelog Svijeta! Očekivati novu je posljednju shemu Svijeta i... Svjetla!

TV-GLASNOGOVORNIK: Snage vaših ideja su samo u trenu kad zavladaju masama, a slabost slijedi čim te vaše mase zavladaju tim istim idejama!

DEMONSTRANT: Ne! Poricatelji ste naših istina! To je vaš pronalazak: vidoviti političari! Vidoviti vôđ!? A što je s pučkom, narodnom imaginacijom, stoljetnom intuitivnom iluminacijom? Priznajete nâs, ovaj puk, - samo u narodnim pjesmama! U epskim stihovima! U pučkim ljekarušama!

DEMONSTRANTKINJA (*uzkipjelo*):

U pučkim kuharicama! A navodni proročki politici kao što ste vi; takvi, takvi pozajme pijetla, pa poslije uz smiješak vrate tanjur juhe! Vaša politikanska rabota i prljava nagodba!

TV- GLASNOGOVORNIK (*bježeći od izravnog dijaloga*):

Bolje i mršava nagodba negoli debela pravda! Ozbiljne razloge uvažamo, riskantne - respektiramo, - a banalne vi odživljujete! Viii!

DEMONSTRANT: A zar nije još banalnije provoditi upravo ta vaša preporodna prevratništva u truplima galija; mi povjesno raznovrsnih, a vi već u korjenu posve sličnih režima?

TV- GLASNOGOVORNIK: Vas treba prikovati o trup galije ove i bilo kojeg ustrojstva, i društva, da upravo vi činite - te povijesne zaveslaje i to u interesu čvrstoće vlade koje se gnušate i poretka kojeg ne trpite!

DEMONSTRANT: A što drugo činimo nego stoljećima prikovani veslamo u truplima državâ i carstavâ, i vlada i ustrojstava, i u gnjileži svakojakih crvljivih zakona i reformâ!?

TV- GLASNOGOVORNIK (*ožareno, cinički*):

Onda naprijed! Izvolite! Preobrazitelji svijeta! Istinoljupci svojih poluistina! Hajde, osjetite se slobodni na taj vaš slobodarski način!!

DEMONSTRANTKINJA: I hoćemo,- i više nego slobodni! Osloboditi se i slobode!

DEMONSTRANTKINJA: I više od slobode tražimo i zahtijevamo: postati **svijesno** slobodni!

TV- GLASNOGOVORNIK (*nemilosrdno, policajcima*):

Svijesno? Dna na dna! Talog današnjice na talog povijesnog taloga!

DEMONSTRANT I.: Svi smo mi ovdje samo vaši povijesni galijoti: kruh pravičnosti sa sedam kora!

DEMONSTRANT II.: ...i taj kruh ima manje kora od žetve revolucionara: oni i poslije revolucije još uvijek grizu tijesto!

DEMONSTRANT I.: Stoga naprijed! I Smrt je pravičnija od ovakvog ropskog sluganstva!

TV- GLASNOGOVORNIK (*izazivački*):

Jest pravičnija pri pomisli da će i vaši neprijatelji umirati, ali svirepija pri spoznaji da ćete prethodno vi izdahnuti, i pred vama - i vaši ideali! (*smijeh*)

DEMONSTRANTKINJA: Vaši ideali su do zuba naoružani! Bjež'mo!

TV- GLASNOGOVORNIK: Život naroda se odvija kroz grafikone i mrtve simbole, a životi vođâ kroz - fanfare i budnice!

DEMONSTRANT (*inaćenjem*):

Tako je: govornicima budnice - slušateljstvu budilice!

TV- GLASNOGOVORNIK (*nečovječno*):

Da, i svima zajednička galija! Zajednički vam lanci! Potom: vaše zajedničke revolucije i zajedničke obmane i... zajedničke grobnice! Vaše zajedničke rute prema vjekovima istih povijesnih fatamorganâ! Tako je bilo! I biti će tako!

DEMONSTRANT: Ne! To je vaša prozreta klačina!

TV- GLASNOGOVORNIK:

Rastrgat će vas, približava se kaosno ozračje ili psi ili ljudi! Ili morski psi! Hajdete! Krećite u svoju povijest! Dopisujte tu svoju povijest sa svojim oproštajnim pismima.

DEMONSTRANTKINJA: Bjež'mo sve dok je lavež jedina spona čovjeka s njegovom obećanom budućnosti!

DEMONSTRANT: Vi nudite svijet s ozračjem cezara, i... autokrata... i... samovlađa... i...!

DEMONSTRANTKINJA: ...i drača i trnova svih uzrasta i pogodnosti i podobnosti!

TV- GLASNOGOVORNIK (*divljajući, oružanicima*):

Ponovno u povijesne galije, vi, kosturi davnih *Galijota!*

Ponovno u isprazne puntarske pravice, vi, sačmom balinani *Puntari!*

Ponovno u blokade tvornica i puteva i vi, bezuspješni, ovodobni *Revolucionari!*

DEMONSTRANT I. (*očajnički*):

I hoćemo! Ponovno na pradavne galije, ali u novim plovidbenim pravcima!

DEMONSTRANT II. (*buntovnički*):

I ponovno ćemo ...i tragom baruta do konačne puntarske pravice!

TV- GLASNOGOVORNIK (*izbezumljeno*):

U galije! Dna na dna! Hrana ste žbirima i psima sviju *posve istim vremenima*:
sviju kopnenih i morskih razina i svih vaših pobunjenih povijesnih praznina!

DEMONSTRANT (*energično istupi na obod Česme od Života, energično, sugestivno, pojačavajući dinamiku nesporazuma*):

Svijete! Bušite rupe u dnima rodne bukovine! Galiotskim noktima, puntarskim oštricama prokopajte ovu nasljedničku lozu sviju *galijotskih, puntarskih i demonstrantskih* budućnosti! Prokopajte bukovinu što vam je praoci nasjekli, djedovi doplavili, zakoni pod uzglavljima, kao kolijevku vama, krvavim morem zanjihali - pa vi okovani idejama i tijelima tuđa mora zaorali! Opet na ista vesla stotine Matijî! U lance, Galileo! Judita, još jedno i još jedno žrtvovanje je potrebno! Naprijed! Zaveslajmo hitrije i snažnije ususret *posljednjoj Spoznaji, ususret oplodnju sviju Budućnosti!*

Oružanici, policija, psi, grubo uguravaju sužnjeve u dno scene, silnički, nemilosrdno, tijekom pjeva.

(Glazbeni br. 21.) NE MOŽE TAKO BOŽE (pripjev)

TV-GLASNOGOVORNIK (*izbezumljeno*):

Oružanici! Blokada sviju potpalublja! I prazno veslo za Pobunjenike! Za Demonstranta - Pobunjenika sviju Budućnosti!

Zatamnjuje se prostor, dovršava se Epizoda 9. – IZ VREMENA OVODOBNOG!

EPIZODA 10. – IZ SVIJU VREMENA GALIJOTSKIH, PUNTARSKIH I OVODOBNIH

U potpalublju povijesne galije ista povijesna kob i slijed okupile su o vesla generacije nekoć pobunjenih **galijota**, **puntara** i ovodobnih **demonstranata**. O veslima (tri vesla) tegobno okovani veslaju:

Galijot I., Galijot II.; Puntar I., Puntar II.; Demonstrant I., Demonstrant II.

PUNTAR I. (*u ekstazi*):

Ferma veslat! Čujte...? Čuju se! To brodice Matijine okoštaju uz **Veli mul!** Kaići, bracere...! Homo na zadnji boj kontra nesmiljenih bogatuna, na čijin zemjama kosti ostavjamo a ni pedalj svoje zemje nimamo!

PUČANIN I. (*ravnodušno*):

Ej, Puntaru nerazuvjereni! To pod tabanima nabreklih od negva, - to se rebara crvotočne galije savijaju. Pod smjenom vesla s oca na sina, s naraštaja na naraštaj!

PUNTAR I. (*nerazuvjereno*):

Matiju Ivaniću, ču san ti sinjal! Skupi san ti za Forsku bunu deset duzini oboružanih težakov i ribarov!

DEMONSTRANT I. (*ignorirajući*):

Puntaru neugasivi, pa oružanici plemstva su tog tvog Matija, a kojeg još iščekuješ, - potukli do nogu njega i njegove sljedbenike, povješali ih o jarbole njihovih ustaničkih brodica!

PUNTAR I.:

Lažete, lažete! Tek sad slidi zadnje bojevje! Sad!!

PUNTAR II. (*arogantno*):

O kojim žrtvama buncate? Pa, ja sam onaj iz one junačke šačice pobunjenika u leutima i trabakulima što se suprostavila stotinama gospodskih oružanika, čak svaki drugi drugi sa kremenjačom! A nas šačica gotovo goloruci, al junačkim srcima...

DEMONSTRANT I. (*naslućujući*):

Stanimo *Galijoti, Puntari, Demonstranti!* Negdje je stalna greška u pribrajanju žrtvava i postignutih ciljeva! Stanite, prevareni smo svi ukupno, - i - svezremini Galijoti, i svezremini Puntari i ovo dobni Demonstranti!

GALIJOT I.:

Hoćeš reći: životi moje galijotske generacije nisu postali stvarnost vašeg Puntarskog naraštaja!

PUNTAR II.:

Ne! Ja ja sam svoje ideale podredio budućnosti vašoj, vas budućih demonstranata, da ne biste to trebali biti što danas jeste!

DEMONSTRANT I. (*panično, bliži se spoznaji*):

Odložimo vesla, naraštaji! Povjesnica prokišnjava! Galijoti, - vesla uvucite u ova rasadišta robijašnicâ! Ustavite hodove obmane! Galijoti! Puntari, Demonstranti! (*Provlači se između veslača, drmajuci ih rukama*). Pa gdje je zagubljen pelud tolikih povijesnih inovacija? Gdje nesta grudva žrtvovanih generacija? Kuda je otplavila pučanska pravednost iz ruku prethodnih prema potonjimâ? Gdje se razasule časne urne pomljivo nasljedovane i predavane?! Gdje!?! (*Uzrujano, gradira iskanje odgovora*). Kamo je otplavljen krvlju i suzama oplođivani nastavak sviju prethodnicâ!? Zar nam preosta samo ovo jalovo nasljedovateljsko podrugivanje susjedskih stoljetnih vihora?! Kamo? ...Gdje!?!?

Za tren skamenjeni tajac.

GALIJOT I. (*obeshrabljeno*):

Čekajte! Na Lepantu je sa mojom žrtvom treba puknuti zadnji top za sve vike! I zadnji čir!

GALIJOT II.:

...I to za sva buduća ljudska i Božja vremena! Pa zašto smo ipak u dnima galija stoljećima gnijali uz vesla i tonuli po tuđim dnima...

PUNTAR II. (*surovo*):

Ja sam taj, taj čir, Mali Matiju! Pogledaj me u što je puko! Ja sam ta tvoja najbliža budućnost u koju ste, stotine takvih Malih Matiji, ulagali svoje tobožje posljednje pobune i revolucije! Pogledajte mene, mene - posljedicu te tvoje i vaše svjetlije budućnosti, i nedečekane budućnosti svima tvojim i vašim slijedećima! Gledaj me... (*smije se grohotom*).

GLAS POVIJESNOG KRONIČARA (*s visja, ozvučen glas zlokobno*):

Počuj Pučanine - bivši, i ti nekoć, Galijote! I vi, ovodobni pobunjenici – demonstranti! Duskora će vas posjetiti i vaši zli duhovi – koji su upravo ravnali sudbinama vaših naraštaja! Evo, prvi: – nemilosrdan silnik:

Ali paša – Galijotski!

PUČANIN (*prepadnuto*):

On će doć? Di mi je moja sačmarica?!

GLAS POVIJESNOG KRONIČARA (*glas proročki, tajnovito*):

Počuj i ti, Puntaru! I tebe će uskoro obići i tvoj zao samovoljni potlačevalac svih tvojih kmetskih rodova: bezobzirni tlačitelj *Grof plemeniti - Kmetovski!*

PUNTAR (*osvetnički*):

Neka dođe, ma će nova puntarija dočekat ga na imanju: ma, zemlje naše, i znoja i truda naših! A glave njegove!

GLAS POVIJESNOG KRONIČARA (*glas iz eho prostora*):

Počuj i ti, ovodobni Demonstrantu, i tvoje veslo i negve doći će provjeriti ovodobni *silnik Gospon Global-Demonstrantski*. Da, i to osobno!!

DEMONSTRANT (*očajnički, gnjevno*):

Subraćo, umorni *Galijoti!* Poniženi umoreni *Puntari!* Sudruzi, obespravljeni *Demonstranti!* Zapnimo o vesla da u plićaku rodne uvali produbimo dno ove vjekovima zajedničke ploveće robijašnice! Vo - ga! Vo - ga! Naprijed! Vo - ga! (glasovi se gube u tami).

EPIZODA 11. – IZ SVIJU VREMENA GALIJOTSKIH, PUNTARSKIH I OVODOBNIH

DEMONSTRANT I.:

Shvaćate li, sudbine naših ulančanih generacija? Sada smo tu o istom povjesnom veslu, u istoj povijesnoj utrobi...

DEMONSTRANT II.:

...ove, ali i bilo čije autokratske galijske, iako smo svi plovili pod različitim plovidbenim zvijezdama...

DEMONSTRANT I.:

...a dospjeli na iste, posve iste buduće hridi...

DEMONSTRANT II.:

Jer smo bili vođeni istim kobnim moreplovcima! A upravo s njima se, mi poniženi i obespravljeni naraštaji, trebamo suočiti! I to ovdje! Sada!

GALIJOT I.:

I hoćemo! E, pa dovedite mi tog silnika Ali Pašu - Galijskog, tog krvavog začetnika boja kod Lepanta di je more krv našu i kosti premećalo i na dna sahranilo...

GALIJOT II.:

Dovedite ga, da mu čunku bizantinsku vidin!

PUNTAR I.:

Dovedite mi ga prid oči, prid lica naša njime izmučena...

PUNTAR II.:

...i onog ča je plodove truda naših stolićima sebi ubira...

PUNTAR I.:

A mi na njegovoj zemji ni kosti svoje nismo smili ukopat. Ovamo, na vidilo tega Grofa plemenitog Kmetskog!

DEMONSTRANT I.:

I ovog novog Silnika, - i njega dajte ovamo: Gospon Global - Demonstrantskog!

DEMONSTRANT II.:

Da u oči pogledamo i tu zvijer na čije naredbe demonstranti diljem ove kugle kao snopovi padaju pred policijom i psima! Ovamo s njima!

GALIJOT I.:

Svih izvedite! Odmah!!

DEMONSTRANT II.:

Nitko se pred povješću opravdat ne može!

GLAS POVIJESNOG KRONIČARA:

- Neka pristupi Ali Paša Galijotski zapovjednik protivničkog brodovlja u tada najkrvavijem morskome bojevlju KOD LEPANTA!

Dopiru fanfare. Prilazi Ali Paša Galijotski u grimizu i oružju praćen oružanicima.

- Neka pride uvaženi Grof plemeniti Kmetski!

Dopiru zvuci tambura. Prilazi Grof plemeniti Kmetsky gizdajući se s pratnjom žandara.

- Neka pride Silnik ovodobni, gospon Global - Demonstrantski!

Uz zvuke suvremene glazbe prilazi Gospon Global Demonstrantski s pratnjom policajca (i tjelohranitelja).

Posluga povjesnim tiranima nudi čaše s pjenušcom. Nazdravljaju...

Generacije o istim veslima, istim sudbinama, u nevjerici, skamenjeni, gledaju...

GALIJOT I. (*bijesno*):

Ti si me, Ali Paša Golijotski sa svojim osvajanjem i prisvajanjem našega, - mene si natjerao u galiju trogirsku prikovan uz veslo potonut...

GALIJOT II.:

...posrid Lepanta. Srid Lepantskog pakla!

ALI PAŠA GALIJOTSKI (*sileno, oholo*):

Ako ti nisi rođen kao Ali Paša da možeš s drugima kormilariti, - onda, ti moraš marljivo veslati! I ne pitajući za kog veslati i koliko dugo?!

GALIJOT I.:

Ali puk naš je - to veslanje, i to more, i plovidba i lanci, ali i priželjkivana i sloboda...

GALIJOT II.:

...i polazna luka i očekivani svjetionik!

ALI PAŠA GALIJOTSKI:

Ne, galijoti nerazumni! Odveć ste na moru, a još morem neosoljeni! I, narodi, i puk, i pučani tvoji, samo ste čamci na našim morima, a mi vladari smo vjetrovi koji vas mogu nositi! Ali i potopiti!

GALIJOT I.:

Niste vi vjetrovi! Vi ne gledate nit' svijet, ni' more, ni' zvijezde, nit' veslače svojim ćutilima, nego svojim gramzljivim očima i pameću vašom i vaših dodvorica.

PUNTAR I.:

A ja Puntar iz ovog mista Nesmirno, tebi govorim, Grofe plemeniti Kmetsky! Tebi, pribogatome ča si na bilen konju obilazi nas kmete - bezemjaše i škurijon nas šiba da rukamin bržje i bržje činimo po zemji tvojoj, po plodoviman tvojim, - di je svekoliko bilo tvoje dokle oči vide...

PUNTAR II.:

...i vriti, i blago, i mi, i dica naša! A samo ča je bilo naše - to je bija trud i naše mrtve kosti.

GROF PL. KMETSKY:

Što dižete glase, vi kmetovi? Vi crvi zemni!? Htjeli ste na mojoj zemlji čak puntari postati? Oporbljenici biti!? Narodnjaci!?! Sad ste shvatili da vrijedite samo koliko su vam ruke i noge pridonosile na mojim vritima i hektarima!

PUNTAR I.:

Koliko tebi, Grofe plemeniti Kmetsky, koliko je nas potrebno u zemlji tvojoj zagnjojiti da bi ti ostvario sebe, tu izmišljenu veličinu?

PUNTAR II.:

Ti trebaš vrijediti koliko svaki čovjek, a toliko treba vrijediti i svaki vladar, i cijeli narod, a toliko i domovina! To je mjera čovjeka, naroda i zajedništva!

GROF PL. KMETSKY:

Da, ali vlasti i ovlasti naše su upravo zrcala vas, - vas gnjevnih podanika!

PUNTAR I.:

Što je veća vaša prigrabljena vlast, - to je veće naše ropstvo, - sviju nas ovdje o svima povjesnim poljima, morima i veslima.

DEMONSTRANT II.:

A sad vama govorimo mi *Demonstranti* vama silniče ovodobni, vama gospon Global - Demonstrantsky - govorimo mi demonstranti razasuti po svim ulicama i trgovima ovog globalističkog svijeta, vaših sajmišta, vaših otimačina nad čovjekom, obiteljima, kožom i dušama! Vama govorimo! Silniče ovodobni, gospon Global - Demonstrantsky! Vama!

SILNIK GOSPON GLOBAL - DEMONSTRANTSKY:

Ja sam tvoja vlast, istina! Problem je tvoj što hoćeš biti ovca, a ne naše globalno stado! Tu netko mora imati uzde, a to znači: netko drugi jaram!

DEMONSTRANT I.:

Demagozi politikantski! Od našeg rada, nade, i puteva u demokraciju, - od naših povika i leševa - vi, tobožnje veličine, od sveg tog ukupnog jada – vi pravite svoje velike živote i karijere...

DEMONSTRANT II.:

...velike biografije i raskošne svadbe, čak i velike pogrebe!

DEMONSTRANT I. (*poneseno, organizatorski*):

Odložimo vesla Galijoti, Puntari, Demonstranti! Prenosnica povijesnice prokišnja! Ustavite zaveslaje ove stoljetne povijesne galijske! Kamo su se slila sva stratišta nas istinoljubljivih!? Kamo!? Kamo se nataložila vjekovna dobra? Stanite! Nekamo klizi ovaj povijesni hod! Nekamo propušta ovaj povijesni brod! Svijete, ustavi se! Uvucite vesla! Čak niti viziju ne prenosite slijedećim naraštajima, a kamoli zaslužena dobra! Svijete!!?

GOSPON GLOBAL - DEMONSTRANTSKY (*nemilosrdno*):

Blokada izlaza! Demonstranata Sviju Budućnosti, preporoditelja masa, hoću živoga!

PUNTAR II.:

Svite naš! Napustimo njihove skliske povisne serpentine!

GALIJOT I.:

Ustavimo jalove razgovore s vlastodršcima, tiranima!

GALIJOT II.:

Moramo dovesti do svojih uvala i žala!

DEMONSTRANT I.:

Svi zajedno dovesti do velike, očekivane spoznaje o *zajedničkoj beskrvnoj Budućnosti!* Do spoznaje...

DEMONSTRANT II.:

Do trenutka kad zloglasna tamnica *Kula od Nepsoluha*, potom ista posta zatvorski prostor pržun, a potom se imenova u Policijsku postaju, - dokle upravo danas postati naš Svjetionik Spoznaje sviju Budućnosti!

GROF PL. KMETSKY:

Ušutkajte ovu pobješnjelu graju objesnih podanikâ!

DEMONSTRANT I.:

Hej, naraštaji Galijotski! Zar ne čujete da oružanici sa psima već produbaju zide v a š e najbliže budućnosti! Dna dubite, Svijete, noktima, zubima! Svijet je okovan! Svijete! Sarkofag je okovan, ovapnjenjen! Izići treba iz ovih škverova milenijskih getâ, porinuti se dalje od slijepih autokratskih navozâ!

DEMONSTRANTKINJA:

Svijete, čuješ li i razumiješ li uopće svoj Svijet!!?

Poza borilištem dati će vam nova pjevališta, pa ravnicom, pa u krugu, pa opet ista gubilišta, pa na istoj zemlji ista pjevališta, pa opet u krugu! U zatvorenom krugu po krvavim borilištima, potom po komemorativnim pjevalištima!

SILNIK (*plamteći objesno*):

Naprijed! Još zakratko! Nitko tako jednoglasno ne zbori bezumni unisono kao
grla naroda koji hoće samima sobom nahraniti morske pse!

GLAS POVIJESNOG KRONIČARA (*potresno, gledalištu*):

*I ostali su samo komadići duše,
ostali su samo komadići tijela:*

*ne, mi nismo više ljudi neg prestrašene ptice,
što osuđene čekaju rasplet Silnikova gnjeva...*

S desne strane dopuze Dijete, očito ranjeno: u ruci buktinja, s naporom i skretno
upuza u *Kulu od Neposluha*, u buduću *Svjetionik Spoznaje*.

PUNTAR (*poneseno*):

Tako, dite moje dite naše! Nažgi u vrhu novu lanternu ča će judin razbistrit
viru u sebe i u pameti svoje!

DEMONSTRANT I. (*ožareno*):

Upali, nažgi Svjetionik sviju Budućnosti!

DEMONSTRANT II.:

Svjetionik zajedničkih Spoznaja o beskrvnoj budućnosti...

GALIJOT I.:

...do Svitla te lanterne očemo doveslat i tamo zanačik ostat!

DEMONSTRANT II.:

Strašna oluja prijeti od stotine bofora! Jedini mogući mimohod s nadolazećim
potopom je u potapanju sviju sječiva, u preoravanju plantaža baruta!
Zaželimo pohitati: u Budućnost Sviju Budućnosti, - tamo b e s k r v n o stići
i boraviti!

SUŽANJ II. (*optimizmom, kliktavo*):

Čujem! Kroz membranu dna osluškujem: srce je mora još živo! Kroz dno
čujem: kuca srce Pramajke s v i j u uzdanica! Kuca! Bije!

DEMONSTRANTKINJA (*ožareno, sa nadom*):

Raste fetus Sviju Budućnosti!

SUŽANJ II. (*uzbuđeno*):

Počujte refren prije nego što Silnici zide ove arke bajonetama prodube!

DEMONSTRANTKINJA (*panično*):

Voda! Odozdo voda nadire!! Iznad pasa već raste!!! Tonemo, Svijeteeeeee!!
Tonemooo!!

GLAS POVJESNOG KRONIČARA:

Ali sveisto letilice će bremenite zlom nad naseljima ponovo briditi i bojna brodovlja će opet i opet poput štakora u trbuhe drugih lađâ se ukopavati! I u isto vrijeme na drugoj oblini, na pošteđenom obrazu ovog utužjenog Svijeta, žitelji će naivno protestirati peticijima i moćnicima spomenare nadopunjavati, protestne oratorije pjevati i recitative kazivati; i još u istoj sutrašnjici, na isti povik istog Ovna Predvodnika, ovakvo krvavo **k r e i r a n j e** Svijeta, ponovno ćete slijediti: nad nečijom usnulom dječicom iste eksplozive znalački aktivirati; nad leševima vaše mitske budućnosti opekotine sadašnjosti će se i poslije smrti peći, širiti, rasti!

Posluga iznosi pehare vina. Silnici ožareni nazdravljaju.

DEMONSTRANTKINJA:

Svijet... Svijet će postati bolji... kada državnici postanu bolji!

DEMONSTRANT (*pridiže se na noge, oslanjajući se podnožje Svijetionika*):

Adoratio, dreseri masa! Proizvođači sirove ljudetine!

KRONIČAR (*bolno, suosjećajući*):

Što učiniste sa stoljetnom silenošću nad **p r o f i l o m** Svijeta? Rezervate za gubilišta! Trasirali bolne piste za komemorativna pjevališta!?

DEMONSTRANT (*iz sveg glasa*):

Ej, vama **k r e a t o r i** ovog povijesnog kaosa dovikujem i pitam! Koliko vrijedi osamnaest ljeta sviju pougljenjenih Ana i Jakova i Martina pod jalovim primopredajama vaših krvoliptalih povijesnica?! Kolika je cijena carinama na sva obezglavljena trupla sinovâ sviju isplakanih Marijâ!?! Koliko povratna putanja olovom ispunjenih leševa? Koliko na invalidnim točkovima se ispunjavaju vaša borilišta i **p j e v a l i š t a**?! Koliko!? Majku vam **k r e a t o r s k u**!...

GLAS POVJESNOG KRONIČARA (*dovikuje*):

Državnici će postati pristaliji kad se sveukupni žitelji planete oglušne na njihova ratna kreiranja Svijeta, pa makar i takve kreacije iskale i jedan jedini dah, a kamoli život!

POVICI SUMJEŠTANA:

- Naprijed za domovine univerzalnog razdoblja, za konačnu spoznaju o zajedničkom Svjetioniku! Svjetioniku sviju budućnosti!
- Potopimo sjećiva!
- Potopimo sve plantaže svih silničkih barutana!

Vrh Svjetionika sviju Budućnosti upale se svjetionička svjetla! Sužnjevi u galiji i okupljeni sumještani sviju (triju) generacija (galijotske, puntarske, demonstrantske) s radošću i poklicima prate svijetlo. Iz Svjetionika silazi bosonogo Dijete s buktinjom. U pozadini voda u galiji raste, požar obuhvaća vesla i veslače.

(Glazbeni br. 22.) "DEKLARACIJA O PRAVIMA ČOVJEKA"

(Solo Sužanj II. Uz vokalnu pratnju Sužnjeva - golijota)

PUNTAR II. (*očajnički*):

Znajte, Silnici, - voda i narod ne mogu se zadržati!

DEMONSTRANT I.:

Sebi ste navukli bezbrojna prava, zato se bojite, a na nas bezbrojne nedaće, - zato se živo *nadamo!*

PUNTAR I.:

Budite uvjereni da će ovaj okovani *Galijot*, ovaj iscjeđeni kmet, bezemljaš - *Puntar*, ovaj poniženi crv - *Demonstrant* - dalje će stići, i u najudaljeniju budućnost sa svojim veslom, krampom, negoli vi, moćnici i tirani s prstenjem o prstima!

Voda porasta. Požar bukti. Svjetionik *Sviju Budućnosti* svjetli. Generacije suočene na istim velima spoznavaju jalovosti primopredaja povjesnih stečevina. Silnici se infantilno ophode, posluga nadolijeva uz isprazne ophodnje, nazdravljaju.

Demonstrant pridiže na ramena bosonogo Dijete. Huka vjetra, udari mora.

(Glazbeni br. 23.) DALMATINO, POVIŠĆU PRITRUJENA

K R A J

NASLOVI SKLADBI U DJELU „KOD LEPANTA“

Glazbeni br. 1. Došla je galija vazest dragog moga

Glazbeni br. 2. Prid zoru će me odvesti (1. i 2. strofa)

Glazbeni br. 3. U madirin galijuna (br. 2 - 3. i 4. strofa)

Glazbeni br. 4. Puče moj, ča učiniti tebi

Glazbeni br. 5. Parti' ću ti, dušo

Glazbeni br. 6. Zamuknut će čunka tolomaška

Glazbeni br. 7. Zamuknit će čunka tolomaška

Glazbeni br. 8. Vрати se mili čale

Glazbeni br. 9. Namisto molitve ime ti ponavjam

Glazbeni br.10. Puče moj...

Glazbeni br.11. Veslajmo, galijoti trudni!

Glazbeni br.12. I potonit svezan

Glazbeni br.13. Zamuknut će čunka tolomaška

Glazbeni br.14. Umri' ću ti do noguj, narode moje Dalmatike

Glazbeni br.15. Gremo mi, puntari

Glazbeni br.16. I potonit svezan

Glazbeni br.17. Ja ištem mir (Olovom je potpisan mir)

Glazbeni br.18. Ne može tako, Bože

Glazbeni br.19. Kod Lepanta, Sunce moje

Glazbeni br.20. Oče naš

Glazbeni br.21. Ne može tako Bože

Glazbeni br.22. Deklaracija o pravima čovjeka

Glazbeni br.23. Dalmatino, povišću pritrujena

(SVI LEPANTI SVIJETA – rezervna skladba)

Došla je galija vazest drageg moga;
vazest drageg moga za na veslo težko;
za na veslo težko, težje od olova;
težje od olova, ne o' tuge moje...

Prid zoru će me odvesti
čarni judi sa Levanta.
Kadene mi već spravjiju,
za veslu me obverigat;
Sarce će mi zaslužjeno
u madirin broda kucat.

U madirin galijima
gnjijat će mi mladost jaka.
Sa Levanta misal moja
do' će noću te dotukat.

Parti' san ti, dušo
put pribila svita;
'ti bi zapocesta'
tvoje ime za me...

Neću veslu tujen
kosti svoje smetnut;
vrati' ću se, dušo,
na parsi te meknut.

Zamuknut će čunka tolomaška
ka' se zdigne bava narodnjaška!

Vrati se mili čale,
vrati na Jadran naš;
čekam te ja i majka,
čekam tebe, čale moj!

Namisto molitve ime ti ponavjan
A namisto tila dušu skonšumavan.

Puče moj, ča učini tebi

i u čemu ožalostih tebe,

reci meni!

Ja tebe vodi kroz pustinju četrdeset lita,

a ti sulicom probi bok moj...

(... I potonut svezan)

Uzibjalo more,

vitar nosi glase

navišćuju trublje

gnjevne, črne glase!

Uzibjala sarca,

barut puni tope:

punom forcon veslan

silon silu tòpé.

S kjunom broda 'oće

zabost se u Turski

hropac, veslâ, bičî

po veslačin friži!

Di je moja kuća,

di vâla Trogira;

di mi mater moja,

di Fumije pojâ?

Di me Juba čeka,

di mi zemja rodna;

evo me u škuni,

rad tujinskih konta!

(I potonut svezan...)

Evo, mladost moja,

čas zemni, rujni:

bugnit ću u silu

i potonit svezan

s misli o Trogiru:

srid Lepanta boja,

srid Lepantskog mora,

čekajuć dan Sudnji!

JA IŠTEM MIR (Olovom je potpisan mir)

Dok jeka pucnjeva nečije karaule
probada nečije grudi,
zar su leševi utjeha Svijetu
da na Zemlji vlada mir?

Tek na utihlim grudima dječaka
olovom je potpisan mir!

Posljednji mir, ja tražim mir
za sve zemlje,
za ovu umornu planetu;

jer i crne majke plaču suzama bijelim,
jeka sa gubilišta tek kontrapunkt dijeli;

Na Svijetu ovom više nitko ne spava!
Čuj, zborovi umrlih heroja
kriče sa svježih arkada:

Ja ištem mir
za sve boje kože!
Za crnu siročad!

Još tražimo mir:
za Kreolke sjetne!
Narode daleke!

Na Zemlji mir,
na Zemlji nek jednom već vlada mir!

U ime posljednje prilike Svijeta
ja zahtjevam konačan mir!

I sva stabla Svijeta neka prestanu rasti,
jer će biti posječena u vješala;
samo su suncokreti ostali gledati za Suncem!

Ja ištem mir
za sve boje kože

NE MOŽE TAKO, BOŽE!

Ovu je planetu stvorio Bog za Adama i Evu:

dao mi je plodnost napučiti Zemlju, naroditi dobru djecu!

I sad je na toj kugli
čak šest milijarda ljudi:
i sve se tješnje bori,
i sve se manje trpi,
i ne sluša tvoj glas...

Ne može tako, Bože,
toliko boja kože,
toliko raznih vjera,
toliko čudnih sekta,
i svak nam nudi svoje...

Ne može tako, Bože, jer bogati se množe!

Ne može tako, Bože,
jer bogati se množe:
milijarda gladna osta,
a kruha nema dosta
ni za hostije tvoje!

Sa svakog pedlja Zemlje
mi molili smo Boga,
i bičevali roba,
ta sve je grob do groba
u ratu i u krvi...

Ne može tako, Bože, čak vatru žitom lože!

I samo Bog na visini nek napravi nam red
kad ovaj gnjevni Svijet
to ne zna sam da učini!

Ne može tako, Bože, čak vatru žitom lože!
Ne može, o Bože! Ne! Ne! Ne! Ne! Ne!!!

Ne može tako, Bože,
toliko boja kože,

CODA: NE! NE! NE! NE MOŽE TAKO, BOŽE!!!

GLAZBENA NUMERA: Sužnjevi pjevaju recitirane stihove uz dodatak:

Asfaltirano je more, asfaltirani su ljudi

GLAZBENA NUMERA: "APOKALIPSA JEDNE ZVIJEZDE"

ZVUČNIK NAD UGLOM SVIJETA emitira: "Grozna oluja prijeti
od stotine bofora, uzalud djecu i starce štitit od megatona..."

Demonstrant se žurno povuče sa oboda Svijetionika Sviju Budućnosti...

Čuj, sve luke svijeta šalju koban motiv,
prošlo je zadnje vrijeme, ne traži sebi pojas...

(i vizualno): ... --- ... --- ...

Grozna oluja prijeti od stotine bofora
uzalud djecu i starce štitit od megatona,

... --- ... --- ...

I sve je samo more i zamišljeni ljudi,
sve su samo hridi što plove i što dime,
fali ovoj Zvijezdi ljubav,
manjka ovom svijetu topline!

... --- ... --- ...

I most zalud išće drugu usnu rijeke,
svodovi i oči traže kapke mira,
autoritet metka već pravi nove heroje,
Bože, tišina neka zauvijek svira!

Asfaltirano je more, asfaltirani su ljudi,
mimoilaze se svijetovi,
a nitko nikog nikad ne nađe
... a kvadrilja krvi neumorno toči
i traži nova sijela...

... --- ... --- ...

Već gori priča o čedu, djedu i lutki,
ječi pusta prošlost od koje koža ježi,
iz ove dimenzije stvorova i riječi,
gdje se oganj ognjem priječi...

... --- ... --- ...

I ostali su samo komadićci duše,
ostali su samo komadićci tijela,
ne, ni nismo više ljudi već prestrašene ptice,
što osuđene čekaju na rasplet tuđeg gnjeva!

Asfaltirano je more, asfaltirani su ljudi

... --- ... --- ...

GLAZBENA NUMERA: "DEKLARACIJA O PRAVIMA ČOVJEKA"

(Solo Sužanj II. uz vokalnu pratnju Sužnjeva - galijota)

Čl. 21. Volja naroda treba da bude osnova vladine vlasti, sa jednakim pravom glasa...

Čl. 3. Svatko ima pravo na život, slobodu i sigurnost...

Čl. 1. Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima...

Čl. 23. Svatko ima pravo na rad i na zaštitu od nezaposlenosti. Za jednaku plaću za jednaki rad...

Čl. 4. Nitko ne smije biti držan u ropstvu, ropstvu ili ropskom odnosu...

Čl. 13. Svatko ima pravo da napusti bilo koju zemlju, uključujući svoju vlastitu i da se vrati u svoju zemlju...

Čl. 1. SVA LJUDSKA BIĆA RAĐAJU SE SLOBODNA I JEDNAKA U DOSTOJANSTVU I PRAVIMA....